

Sanayi üretimi umut vermedi

SANAYİ üretimi Şubat'ta bir önceki aya göre yüzde 0.4 azaldı. Geçen yılın aynı ayına göre artış da yüzde 1 oldu. Sanayi üretimi Ocak'ta aylık yüzde 1.2 ve yıllık da yüzde 2.6 oranında artmıştı. Piyasanın ortalama beklentisinin ise Şubat'ta yıllık yüzde 2.5 ve aylık yüzde 1.2 artış yönünde olduğunu belirten Kapital FX Araştırma Müdür Yardımcısı Enver Erkan, "Ortalama beklentilerin oldukça altında, zayıf veriler geldiğini gözlemliyoruz. Arındırılmamış endekste yıllık bazda yüzde 1.7'lik gerileme söz konusu. Şubat ayında eksik iş günü olmasını da hesaba katmak gerekiyor. Ancak yine de beklentiden çok düşük ve üyümeyi de aşağı baskılayabilecek bir veri. Arındırılmış veriler geçen ay iyi bir artışa işaret ediyordu, bu ay ise bir önceki aya göre gerileme var" dedi.

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan ise, Mart ayında sanayinin öncü göstergelerinin büyüme için umut verici olduğunu savundu. **İSO Başkanı** Bahçivan, "2016 yılında büyümeye en yüksek katkıyı sunan imalat sanayimizdir. Ancak 2017 Şubat ayı Sanayi Üretim Endeksi belediğimizden daha düşük çıkmıştır. Bununla birlikte, Mart ayındaki öncü göstergelere baktığımızda sanayi sektörümüz bu yıl da ekonominin umudu ve ışığı olmayı sürdürecektir" dedi.

ERDAL BAHÇIVAN, İSO VERİLERİNİ DEĞERLENDİRDİ

'Mart ayı öncü göstergeleri büyüme için umut veriyor'

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan, Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), kapasite raporu ve istihdam verilerinin, kendilerine sanayinin durgunluk istasyonundan yavaş yavaş ayrıldığını gösterdiğini belirterek, "Mart ayı öncü göstergelerimiz Türkiye büyümesi için umut verici" ifadesini kullandı.

Bahçivan, Mart 2017'de yeni üye kayıtları ve kapasite raporu başvurularındaki artışların, üretimde çarkların daha hızlı dönmeye başladığını gösterdiğini kaydetti. İSO'nun açıkladığı son PMI, kapasite raporu ve istihdam verilerinin, sanayinin durgunluk istasyonundan yavaş yavaş ayrıldığını gösterdiğini belirten Bahçivan, "Özellikle sanayideki mart verilerine bakarak ekonomik canlanmanın sanayi odaklı olarak sürmekte olduğunu söyleyebiliriz. Mart ayı öncü göstergelerimiz Türkiye büyümesi için umut verici" değerlendirmesinde bulundu.

'İmalat sanayii hâlâ en güçlü dinamo'

Bahçivan, 2016 büyüme rakamlarının da ekonominin en güçlü dinamosunun imalat sanayii olduğunu bir kez daha gösterdiğini kaydederek, "2016 büyümesi-

ne yüzde 0.6 ile en yüksek katkıyı sunan imalat sanayimizin, bu yıl da ekonominin umudu olmayı sürdüreceğine inanıyorum. Sanayi sektörümüz, birtakım teşviklerle desteklendiği zaman gerek istihdama gerek ihracata gerekse büyümeye desteğini artırarak devam ettirecektir" ifadelerini kullandı. Ekonomik canlanma, istihdam ve üretimde kamunun cesaretlendirici kararlarının önemine dikkati çeken Bahçivan, "Önümüzdeki dönemde bu ivmenin devamı için ise öngörülebilirlik ve reform ajandası önem arz ediyor" dedi. İSTANBUL / DÜNYA

İSO'ya yeni kayıt yaptıran firma sayısı martta %80 arttı

Mart ayında İSO'ya yeni kayıt yaptıran firma sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 80 arttı. Kapasite raporu başvurusu yapan şirketlerin sayısı da bu dönemde 481'den 723'e yükseldi. Söz konusu rakamın yüzde 23'ünü ilk kez kapasite raporu başvurusunda bulunan 168 firma oluşturdu. Aktif üretim faaliyeti içindeki her bir sanayi kuruluşunun

almak zorunda olduğu kapasite raporu, ekonomik canlanmaya işaret eden bir referans olarak kabul ediliyor. İSO Türkiye İmalat Sanayi PMI verileri de martta, son 3 yılın en yüksek seviyesi olan 52.3'e çıktı. Diğer yanda İSO üyesi sanayicilerin, istihdam seferberliği kapsamında sağladığı yeni istihdam rakamı 10 bin kişiyi buldu.

AROLAT'TAN

İstanbul Sanayi Odası Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye'nin yeni ilgi çekici başarı öyküsünün ekonomimizi geleceğe taşıyacak faktörleri içermesini öneriyor. **2**

İSO Başkanı Bahçivan'a göre Türkiye'yi geleceğe taşımak için...

İSO Başkanı **Erdal Bahçivan** Türkiye'nin yeni başarı hikayesinin Türkiye'yi geleceğe taşıyacak faktörlere bağlı olduğunu belirtiyor.

"Üretimde nitelik sıçraması, katma değeri yüksek ürünler ve Ar-Ge: Sanayicilik yeni nesil bir anlayışla tüm dünyada yeniden değer kazanıyor. Dünyada üretim yapısında köklü bir değişim yaşanırken, önümüzdeki 10 yıl içinde Sanayi 4.0 çevresinde 19 trilyon dolarlık bir fırsatın oluşacağı ifade ediliyor. Türkiye olarak bizim de bu pastadan payımızı almamız gerekiyor.

Bu süreçte bilim, eğitim, tasarım, Ar-Ge, teknoloji ve inovasyona önem veren, bu alanlara uzun vadeli yatırım yapan ülkeler kazanacak. Tüm üretim süreçlerinde teknoloji içeriğinin yükseltilmesine odaklanmalıyız. Bu kapsamda, hükümetimizin önümüzdeki yıllarda milli gelirden Ar-Ge'ye ayrılan payı yüzde 3'e çıkarma hedefi bu anlamda memnuniyet vericidir.

İhracatımız ile üretimimizde hem nitelik hem de nicelik bakımından bir yükselmeyi sağlayacak dönüşümü gerçekleştirmeliyiz. Yüksek teknoloji ürünlerinin ihracat

AROLAT'TAN

Osman Arolat

osman.arolat@dunya.com

ındaki payını, bugünkü bulunduğu yüzde 4 seviyesinden çok daha yükseğe çıkartmamız gerekiyor. Bu noktada üretimlerimize mutlaka daha çok katma değer, daha çok yenilik, daha çok akıl katmamız gerekiyor. İnovasyon ürününden finansla kadar her alana yansıtılmalıdır. Böylece teknolojinin ağırlığının daha yüksek olduğu bir üretim ve ihracat kompozisyonu oluşturabiliriz. Yüksek katma değerli ürünlerin payının arttığı nitelikli ihracat, yeni hikayemizin olmazsa olmazıdır.

Ucuz ve kaliteli finansman: Bütün bu hedeflerin başarıyla hayata geçirilmesi noktasında sanayi için 'kaliteli finansman' unsuru öne çıkıyor.

Sanayi kuruluşlarımızın daha çok yatırım yapmak, daha çok istihdam sağlamak, ihracatını artırmak, daha nitelikli ve katma değeri daha yüksek ürünler üretmek için finansmana kolay erişime ihtiyacı var.

Söz konusu finansmanın kolay ulaşılabilir ve düşük maliyetli olması, doğru zamanda adresine ulaşarak güven vermesi gerekiyor. Son **İSO 500** araştırmamızın ortaya koyduğu bir gerçek var: O da şirketlerimizin böyle kaliteli bir finansmana erişemediği takdirde yüklü bir bedel ödedikleridir. **İSO 500** kuruluşlarının finansman giderleri 2015 yılında bir önceki yıla göre yüzde 75.1 oranında artarak 28 milyar TL'ye yükselmiştir. Sanayi sektörü faaliyet karının yüzde 63.4'ünü finansmana harcamıştır. Hükümetimizin son dönemde finansmana yönelik olarak verdiği destekleri çok önemli ve değerli buluyoruz. Bu desteklerin ekonomimize katkısını önümüzdeki dönemde somut bir şekilde göreceğimize inanıyorum.

Yeni nesil kalkınma bankacılığı: Türkiye'nin büyük sanayi projelerini ve hedeflerini finansal açıdan destekleyecek bir modele şiddetle ihtiyaç var. Bu model İSO olarak

uzun süredir savunduğumuz, 'Yeni Nesil Kalkınma Bankacılığı'dır. Dünyanın hiçbir ülkesinde tamamıyla özel sektör bankacılığına dayanan bir başarı hikayesi yok. Sanayilemiş tüm ülkelerde mutlaka kamunun sanayi yatırımlarına destek olduğunu görüyoruz.

Bu kalkınma bankacılığı modeli olmadan, sadece özel sektör bankalarına dayanan sanayi ancak bir yere kadar gidebilir. Bu nedenle Yeni Nesil Kalkınma Bankamız olmalı ve özel sektör bankalarını da peşinden sürükleyecek bir rüzgar estirmelidir.

Bunlara ek olarak 21. yüzyılın yükselen değerlerinden biri işbirliği kültürüdür. Çağımızın üretim ve iş yapma anlayışı çalışanlar, paydaşlar, partnerler ve müşteriler arasında iş birliği kurmaya dayanıyor. Kurumlar, kişiler, fikirler ve süreçler arasında bağlantılar, ağlar oluşturulması hayati önem taşıyor.

Türkiye için düşünülen başarı hikayesinde üretken sermaye ile bilgi ve entelektüel sermaye arasında sıkı bağa ihtiyaç vardır. Bunun için üniversite-sanayi işbirliği önemsenip geliştirilmelidir."

Bahçivan'ın yeni ilgi çekici Türkiye hikayesi için önerileri bunlar.

Seçimden geçim aşamasına geçiş

Şubat ayında sanayi üretiminin yüzde 1 arttığı açıklandı. Mevsim etkisinden arındırılmış haliyle artış yüzde 0.4 azalmaya dönüyor. Üretim artışı iyi olan iki sektör var. Kömür üretimi ve motorlu taşıtlar. Ocak ayı sanayi üretimi artışının da yüzde 2.6 olduğu dikkate alınca büyümeden umutlu olmak zor.

Abdurrahman
YILDIRIM
ayildirim@htgazete.com.tr

Ancak biliyoruz ki, hükümetin vergi teşvikleri, kredi teşvikleri ağırlıklı biçimde şubat ayında devreye girdi. Talebi de, üretimi de tetiklemeye başladığını mart ayında görüyoruz. Reel Sektör Güven Endeksi'ndeki kısmi artış yanında şu gelişmeler oldu:

■ Öncü veri olan **Sanayi Satın alma Endeksi PMI** 52.3 seviyesi ile son üç yılın en yüksek düzeyine çıktı. 50'nin üzerine çıkan rakamlar sanayinin büyüdüğüne işaret ediyor.

■ Martta **ihracatta yüzde 13.6'lık artış** meydana geldi. 14.5 milyar dolarla ikinci en yüksek aylık ihracat martta gerçekleşti. **Dünya ticaretindeki büyümenin de etkisiyle ihracattaki sıçrama sanayinin çarklarını hızlandırdı.**

■ Mart ayında **ithalat da yüzde 7 büyüdü** ve 19 milyar dolara ulaşarak son üç yılın en yükseğine çıktı. İthalattaki artış net biçimde ekonomideki büyümeyle ve üretim artışıyla ilgili.

■ **ISO Başkanı Erdal Bahçivan**'ın yaptığı açıklamaya göre **martta ISO'ya yeni kayıt yaptırılan firma sayısı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 80, kapasite raporu için başvuran şirket sayısı da yüzde 50 arttı.** Bu artışlar sanayinin yakın dönem performansı açısından önemli bir göstere niteliğinde.

■ **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu** işsizliğin çift haneye çıkması sonrası başlatılan istihdam seferberliğinin desteğiyle son üç ayda 760 bin kişinin iş sahibi olduğunu açıkladı.

■ **Maliye Bakanı Naci Ağbal** da, nisan sonuna kadar uygulanacak olan beyaz eşya ve mobilyadaki vergi indiriminin eylül sonuna kadar uzatıldığını açıkladı. Bakan indirimlerin vergi gelirlerindeki net kaybının 800 milyon lira olacağını belirtti.

■ Yine **Maliye Bakanı Naci Ağbal** Haziran 2016'ya kadarki vergi ve prim borçlarının yeniden yapılandırılmasının Mart 2017'ye kadar uzatılacağını açıkladı. 9 aylık uzatma **7.2 milyon kişiyi kapsayacak ve bunun için gerekli kanun tasarısı suratle Meclis'e yollanacak**

■ Kredi derecelendirme kuruluşu **Moody's** Türkiye'nin 2017 büyüme tahminini 0.4 puan yukarı revize etti ve yüzde 2.6'ya çıkardı. Kurum yukarı yönlü revizyonu yaparken **"Türkiye'de yaşanan ekonomik toparlanma yapısal reformlar olmadan sürdürülebilir değil"** diye not düştü. Yani **Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek**'ten geldi: **"Hazırladığımız reformları sistematik şekilde uygulama fırsatı olmadı, mayıstan itibaren her alanda kalan reformları hızlandıracağız."**

■ Buradan çıkan sonuç şu: **Referandum sonrasında reformlar yapılırsa yakalanan büyüme ivmesi de sürdürülebilir hale gelir. Bu durumda referandum için yapılanlar da ekonomide kalıcı hale gelebilir, seçimden geçim aşamasına geçmiş oluruz.**

Borsa büyümeye kayıtsız kalamaz

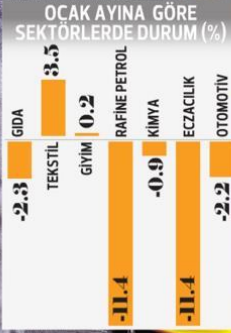
Yakalanan yeni büyüme ivmesine, dün uluslararası yatırım bankası **BofA**'nın Türk bankalarına **"al tavsiyesi"** vermesi de eklendi. BIST bankalar öncülüğünde en çok kazandıran piyasalardan biri haline geldi. Endeks kendini yeniden 91 bin puanın üzerine atarken bir günlük primi yüzde 3.2 civarında gerçekleşti. Büyümenin varlığı daha iyi anlaşılırsa borsanın artacak şirket ciro ve kârlarını fiyatlara yansıtacağını tahmin ediyoruz. Zira **borsanın en hassas olduğu veri büyümeyi, kayıtsız kalamaz.**

SONUÇ: "Uyuyor taklidi yaparı uyandırmak imkânsizdir."
Kızıldere sözü

SANAYİ ÜRETİMİ ŞUBATTA YÜZDE 1 BÜYÜYEREK BEKLENTİLERİN ALTINDA KALDI

ŞUBAT ÜZDÜ MART UMUT VERİYOR

VERGİ İNDİRİMLERİ ETKİLİ OLDU (%)

YILLIK DEĞİŞİM (%)	YILLIK DEĞİŞİM (%)
Ara mali	-3.4
Dayanıklı tüketim	5.8
Dayanaksız tüketim	-0.9
Enerji	7.4
Sermaye mali	5.5

SANAYİ YILLIKTA YÜZDE 1 BÜYÜDÜ (TAKVİM ETKİSİNDEN ARINDIRILMIŞ, %)

AYLIK ÜRETİMDE OTOMOTİV ETKİSİ

TÜİK verilerine göre şubatta ocak ayına göre yaşanan yüzde 0.4 üretim azalmasında ise en büyük etki otomotiv ve gıda grubundan geldi. Yıllıkta üretim artışını sırtlayan bu iki grup, ocak ayına göre üretimde hız kesince sanayi üretimindeki yüzde 0.4'lük daralma ortaya çıktı. İç talepteki baskıların azalmasıyla gıdada hızlanma beklenirken, otomotivde iç pazarda yılın ilk üç ayında görülen yüzde 7 daralmanın etkisinin hissedilmesi öngörülmüyor.

Sanayi üretiminin hızı şubatta düştü. Geçen yıla göre yüzde 3 seviyesinde artması beklenen sanayi üretimi yüzde 1 büyüdü. Analistler ve öncü veriler şubat ayında hız kaybetse de mart ayında üretimin yeniden ivmeleneneğine işaret ediyor. Ocak ayına göre ise sanayi üretimin yüzde 0.4 azaldı.

Şebnem TURHAN

SANAYİ üretimi şubatta beklentilerin altında bir performans göstererek piyasayı şaşırttı. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) dün açıkladığı verilere göre geçen yıl şubat ayına göre takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretimi yüzde 3 olan beklentilerin aksine yüzde 1 büyüdü. Ocak ayına göre ise mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretiminde yüzde 0.4 daralma yaşandı. Her ne kadar beyaz eşya gibi dayanıklı tüketim mallarına gelen vergi teşvihiyle üretiminde artış yaşansa da gıdanın başı çektiği dayanaksız tüketim mali üretimindeki daralma sanayiye yavaşlattı. Analistler, mart ayında ise öncü göstergelerin ılımlı bir büyümeye işaret ettiğini belirtilirken İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) açıklamasına göre 2017 Mart ayı yeni üye kayıtları ve kapasite raporu başvurularındaki artışlar, üretimde çarkların daha hızlı dönmeye başladığını gösteriyor. İSO verilerine göre, mart ayında İSO'ya yeni kayıt olan firma sayısı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 80 arttı. Kapasite raporu başvurusu yapan şirketlerin sayısı da bu dönemde 481'den yaklaşık yüzde 50'lik bir artışla 723'e yükseldi.

Yine İSO'nun açıkladığı Türkiye imalat sanayi satın alma yöneticisi endeksi (PMI) Mart ayında 52.3'e yükselerek 13 aydır ilk defa büyümeye işaret ederken, Şubat 2014'ten bu yana da en yüksek değeri almıştı. Ekonomik güven endeksi de mart ayında bir önceki aya göre yüzde 5 artarak 96.1 değerine çıkarken, reel kesim güven endeksi martta şubata göre 2.8 puan artarak 108.1'e ulaşmıştı.

OTOMOTİV SIRTILADI

İş Yatırım Ekonomisti Muammer Kömürcüoğlu, otomotiv ve beyaz eşya üretimindeki ciddi artışın sanayi üretimindeki hızlı büyüme beklentilerinin temelini oluşturduğunu belirterek "İmalat sanayinde otomotiv haricinde zayıf bir görünüm söz konusu. Sektördeki 24 alt gruptan 12'si endeksi aşağı çekiyor. 1.1 puan katkıyla ile otomotiv üretiminin tek başına sanayi üretimini sırtladığı görülüyor. Martta gecikmeli ve güçlü bir toparlanma görebiliriz. İlk iki ay verisi büyümedeki toparlanmanın henüz güçlü olmadığına işaret ediyor. Teşviklerin etkili olmaya başlaması ile bu yılın ilk çeyreğinde büyümede sürpriz toparlanma görebileceğimizi düşünüyoruz" dedi.

ING Bank Baş Ekonomisti Muhammet Mercan, sanayi üretim verileri, büyümedeki toparlanmanın ivmelenen kredi büyümesi, vergi indiriminin desteklediği beyaz eşya satışları, iyileşen güven göstergeleri gibi belirleyicilerin de ortaya koyduğu üzere ılımlı bir hızla süreceğine işaret ettiğini belirtti. Mercan "Büyümeye yönelik riskler dengeli görülüyor" dedi.

10 BİN KİŞİLİK DESTEK

ISO üyesi sanayicilerin, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın öncülüğünde başlatılan istihdam seferberliği kapsamında sağladığı yeni istihdam rakamı 10 bin kişiyi buldu. Söz konusu veri ve gelişmeler, hükümetin üretim, ihracat, yatırım ve istihdamı artırmaya yönelik uyguladığı teşvik ve destek paketlerinin, ekonominin lokomotif ve sürdürülebilir büyümenin dinamosu olan sanayi sektöründe beklenen canlanmayı oluşturduğunu ortaya koydu.

■ Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2017 yılı Şubat ayı Sanayi Üretim Endeksi'ni açıkladı. Buna göre, takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi, şubatta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 1 arttı. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi ise bir önceki aya göre yüzde 0,4 azalış gösterdi. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2017 yılı Şubat ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre yüzde 5 artarken, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 0,9 azaldı ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi ise yüzde 0,6 arttı. **Istanbul Sanayi Odası (ISO)** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçvan**, Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), kapasite raporu ve istihdam verilerinin, kendilerine sanayinin durgunluk istasyonundan yavaş yavaş ayrıldığını gösterdiğini belirterek, "Mart ayı öncü göstergelerimiz Türkiye büyümesi için umut verici" ifadesini kullandı.

Öncü göstergeler büyüme için umut verici

ISO Başkanı Bahçvan, PMI, kapasite raporu ve istihdam verilerinin, kendilerine sanayinin durgunluk istasyonundan yavaş yavaş ayrıldığını gösterdiğini belirtti. Bahçvan, "Mart ayı öncü göstergelerimiz Türkiye büyümesi için umut verici" dedi.

Bahçvan, 2016 yılı büyüme rakamlarının da ekonominin en güçlü dinamosunun imalat sanayi olduğunu bir kez daha net bir şekilde gösterdiğini kaydederek, "2016 büyümesine yüzde 0,6 ile en yüksek katkıyı sunan imalat sanayimizin, bu yıl da ekono-

minin umudu ve ışığı olmayı sürdüreceğine inanıyorum. Sanayi sektörümüz, birtakım yapıcı teşviklerle desteklendiği zaman gerek istihdam gerek ihracata gerekse büyüme olan desteğini artırarak devam ettirecekti" diye konuştu.

Yeniden yükselen Türkiye ekonomisi

Hükümetin vergiden teşvike dek getirdiği çok boyutlu destekler, ekonominin bir süredir **yavaşlayan çarklarını hızlandırmayı** başardı. **Istanbul Sanayi Odası'nın (ISO)** "**Kapasite Raporu**"ndan "**yeni üye kaydı**"na kadar yakından izlediği verilerin tamamı, bu **hızlanmayı teyit** ediyor.

ISO Başkanı Erdal Bahçivan, 2016'da büyüme en fazla katkısı sunan **imalat sanayimizin** şubat verileri beklenenden düşük çıksa da mart ayı öncü göstergeleri, sektörün bu yıl da **ekonominin umudu** ve **ışığı olmayı sürdüreceğini** söylüyor.

Cumhurbaşkanı **Recep Tayyip Erdoğan**'ın "**fazladan istihdam seferberliği**" çağrısı netice verdi ve **3 ayda 760 bin kişi** iş sahibi oldu. Bu da **istihdama dayalı büyüme** trendinin 2017'de **güçlü başlangıç** yaptığını söylüyor bize.

Maliye Bakanı'nın esnafa vergi affi müjdesi, yabancıların sandıklar açılmadan "**evet**" demesi, pek çok fonun Anadolu'da KOBİ düzeyinde şirket peşine düşmesi, yeniden yükselen Türkiye ekonomisi tablosu çiziyor.

Düşük büyüme girdabından çıkabilmek için ekonominin aktörleri, Türkiye'den "**daha yüksek performans**" beklentisine girmiş durumda. Hatırlıyorum, **sandıkları ekonomi üzerinden etkilemek** isteyen yabancılar, "**kırılgan beşli**" ve **algı operasyonları** sonuç vermeyince, oylamada **son düzlükte**, benzer tutumu sergilemişlerdi.

Şimdi de olan budur. Referandumun "**evet**" neticesini şimdiden satın alan piyasalar, bunun **gereğini yapmak** ve yeni düzlemde **kendilerini en uygun pozisyonda konuşturmak** için harekete geçtiler bile...

Burada sorun **Türkiye'nin potansiyellerini yeterince fark edemeyenlerimizin tereddüt etmesi** yüzünden büyümenin yeterince hızlı ivmelenemesinde...

Biliyoruz ki **çift başlıktan** kurtulmuş yönetim, **bürokratik oligarşinin** gücündeki azalma, **karar süreçlerinde** hızlanma, **siyasi istikrarın** ve **güçlü liderliğin kurumsallaşması** ile **yeniden yükselen Türkiye ekonomisi**, küresel sahnede yerini alacak.

ÖNERİ-YORUM

EKONOMİK BÜYÜME BEKLENTİNİN ALTINDA KALDI SANAYİ YAVAŞLADI

Alınan tüm önlemlere rağmen, sanayi üretimindeki artış yüzde 1'de kaldı. Teşvik ve vergi indirimi etkisinin martta görülmesi bekleniyor

Temmuz ayında yaşanan başarısız darbe girişiminden sonra ekonomide yaşanan durgunluk aşılamadı. Hükümetin uyguladığı yatırım ve vergi teşviklerinin ekonomiye etkisinin önümüzdeki aylarda görülebileceği vurgulanıyor.

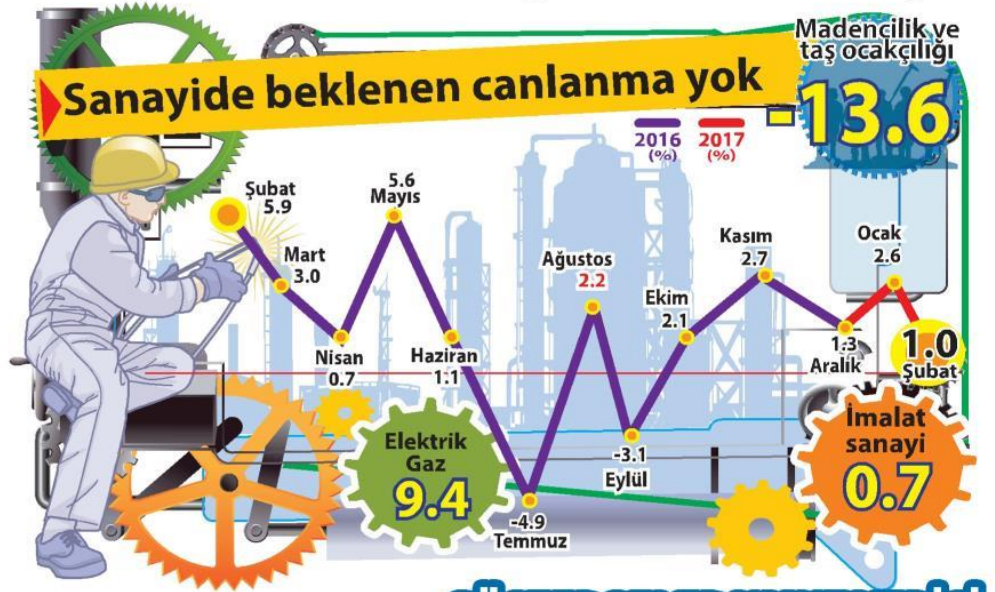

Sanayi üretimi şubatta takvim etkisinden arındırılmış bazda bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 1 artarken, arındırılmamış bazda yüzde 1.7 azalarak büyümede zayıf bir görünüme işaret etti. Sanayi üretimindeki zayıflıkta şubat ayında geçen yıla oranla bir günlük eksik çalışma da etkili oldu. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi şubatta bir önceki aya göre yüzde 0.4 azaldı. Ekonomistler, öncü göstergelerin sanayide olumlu bir görünüme işaret ettiğini belirtti.

BEKLENTİNİN ALTINDA

Takvim etkisinden arındırılmış sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, madencilik ve taş ocaklığı sektörü bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 13.6 azalırken, imalat sanayi yüzde 0.7 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım ise yüzde 9.4 artış kaydetti.

Söz konusu dönemde sanayi alt sektörlerine ilişkin verilere göre; mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış ana sanayi

grupları içerisinde, bir önceki aya göre en fazla azalma yüzde 4.6 ile sermaye malında gerçekleşti. Aylık bazda en yüksek azalma ise yüzde 21 ile diğer ulaşım araçları imalatında görüldü. Kapital FX Araştırma Müdür Yardımcısı Enver Erkan, "Ortalama beklentilerin oldukça altında, zayıf veriler geldiğini gözlemliyoruz. Şubat ayında eksik iş günü olmasını da hesaba katmak gerekiyor. Ancak yine de beklentiden çok düşük ve büyümeyi aşağı baskılayabilecek bir veri" diye konuştu.

GÖSTERGELER UMUT VERİCİ

HÜKÜMETİN vergiden teşvike kadar getirdiği çok boyutlu desteklerin, ekonominin bir süredir yavaşlayan çarklarını hızlandırdığı belirtiliyor. İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) Kapasite Raporu'ndan yeni üye kaydına kadar yakından izlediği farklı veriler, ekonomide canlanmayı teyit ediyor. İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, "Sanayi üretimi beklediğimizden daha düşük çıktı. Mart ayında ki öncü göstergelere baktığımızda sanayi, ekonominin umudu olmayı sürdürecektir" dedi.

Sanayinin çarkları büyüme için hızlanıyor

TÜRKİYE İstatistik Kurumu verilerine göre sanayi üretimi şubatta takvim etkisinden arındırılmış bazda bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 1 artarken, arındırılmamış bazda yüzde 1.7 azaldı. Verinin şubat itibarıyla bazı sektörlerdeki vergi teşvikinin sanayi üretimine henüz yansımadığını gösterdiğini ancak martta güçlü bir toparlanmanın olabileceğini belirten ekonomistler, öncü göstergelerin sanayide olumlu bir görünüme işaret ettiğini, dolaşısıyla mart ayı verisinin önemli olduğu belirtiyor. Ekonomistlere göre dayanıklı tüketim mallarında uygulanan vergi indirimleri gibi destekler önümüzdeki aylarda büyüme üzerinde olumlu etkisi yaratacak.

Türkiye imalat sanayi satın alma yöneticisi endeksi (PMI) mart ayında 52.3'e yükselerek 13 aydır ilk defa büyümeye işaret ederken, Şubat 2014'ten bu yana da en yüksek değeri almıştı.

ÖNCÜ GÖSTERGELER İYİ

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** da, Mart 2017'de yeni üye kayıtları ve kapasite raporu başvurularındaki artışların, üretimde çarkların daha hızlı dönmeye başladığını gösterdiğini kaydetti. **İSO**'nun açıkladığı son PMI, kapasite raporu ve istihdam veri-

lerinin, kendilerine sanayinin durgunluk istasyonundan yavaş yavaş ayrıldığını gösterdiğini belirten Bahçivan "Mart ayı öncü göstergelerimiz Türkiye büyümesi için umut verici" dedi. Ekonomik canlanma, istihdam ve üretim faaliyetlerinde kamunun cesaretlendirici kararlarının önemine dikkati çeken Bahçivan "Bu çerçevede, son dönemlerde hükümetimizin motive edici teşvik ve desteklerinin bu canlanmaya oldukça güçlü bir etki yaptığının bilinmesini isterim. İçeride bu ivme yakalanmışken, ihracattaki talep eğrisinin de belli sektörlerde çok iyi gittiğini görüyoruz" diye konuştu.

Erdal
Bahçivan

ŞUBAT DÜŞÜK GELDİ AMA Mart göstergeleri umut ışığı oldu

SANAYİ üretimi Şubat'ta takvim etkisinden arındırılmış bazda bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 1 artarken, arındırılmamış bazda yüzde 1.7'lik azaldı. **Istanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçıvan**, "Büyümeye en yüksek katkıyı sunan imalat sanayimizdir. Ancak Şubat ayı sanayi üretimi düşük çıktı. Bununla birlikte, Mart'taki öncü göstergelere baktığımızda umut verdi" değerlendirmesini yaptı.

Sanayimizin ilk çeyrek görünümü

Geçtiğimiz günlerde sanayiye dair bir veri yağmuru izleme şansımız oldu. Bu veriler çerçevesinde de, 2017 yılının ilk çeyreğinde sektörün nasıl gittiğine yönelik aşağı yukarı bir fikir sahibi olduk.

O vakit bugün konuya, çeşitli boyutlardan bir göz atalım.

HATİCE KARAHAN

hatice.karahan@yenifak.com.tr

SUBATTA İSINAMADI

Dün TÜİK tarafından Sanayi Üretim Endeksi (SUE) Şubat verileri açıklandı.

Buna göre endeks, yıllık bazda %1 oranında yavaş bir yükseliş kaydetti. Takvimsel etkilerden arındırmazsak ise, ortada işgünü sayısının etkisiyle %1,7'lik bir gerileme var. Öte yandan endeksin, Ocak ayında %4,2 artış kaydettiğine şahit olmuştuk. Mart verisinin Şubat'tan daha canlı gelmesini bekliyoruz ancak şimdilik mevcut Ocak-Şubat kapsamında bakacak olursak, ortalamada geçen yılın aynı dönemine kıyasla %1,2'lik bir toparlanma var. Takvim etkisini arındırıp bakalım dersiniz de, gelişim %1,8 oluyor.

KAPASİTE KULLANIMI 1,1 PUAN ARTTI

Buna ek olarak, TCMB tarafından açıklanan ve ilk çeyreğe dair veri akışını tamamlayan İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı'nın (KKO) da, bu dönemde bir iyileşmeye işaret ettiği görüyoruz. Nitekim 2017'nin ilk 3 ayında ortalama %75,3 olan KKO, önceki yılın aynı dönemine göre 1,1 puan yükseliş kaydederken, hemen geride bıraktığı çeyreklere kıyasla da daha iyi bir yıllık gelişim sergiliyor.

ISO PMI ÇIKIŞ YAPTI

Bir başka veri ise, geçtiğimiz hafta **İstanbul Sanayi Odası**ndan (ISO) geldi. ISO'nun Türkiye Satın Alma Yöneticileri Endeksi PMI'da, Mart döneminde güçlü bir çıkış gerçekleşti. Hatırlayacak olursak, Şubat ayındaki veriler açıklanmasında 49,7'ye yükselen endeks çerçevesinde, imalat sanayinin bir stabilizasyona yaklaştığını okuyup ümitlenmiştik. Mart raporunda gelen haber ise, 52,3'e çıkan seviyeye 50 eşliğinin üzerine nihayet varan morallenmiş bir imalat sektörüne işaret etti. Bu aynı zamanda, Şubat 2014'ten bu yana gözlenen en güçlü iyileşme anlamına da geliyor. Detaylarda ise, söz konusu toparlanmanın Mart ayında sektördeki üretim, sipariş ve istihdam artışlarınınca desteklediği saklı...

RAPOR TALEBİ ARTTI

Bu arada dün ISO, ilgili bir başka istatistiği daha paylaşarak Mart ayına dair ek bir done sundu. Şöyle ki: ISO bünyesinde yeni üye kayıtları ve kapasite raporu başvurularında yıllık bazda belirgin artışlar yaşanmış durumda. Özellikle firmaların kimlik kartı niteliğinde olan ve teşviklerden dış ticaret işlemlerine kadar çeşitli amaçlarla kullanılan kapasite raporuna yapılan müracaatlardaki artış, sanayideki harekete dair faydalı bir bilgi niteliğinde... Mart ayında %50 oranında yıllık bazda artış kaydettiği gözlenen ilgili rapor başvurularının anlamlı bir bölümünü ilk kez müracaat yapanların oluşturması ve ayrıca bu alt kategoride gözlenen büyüme de, olumlu bir göstergedir. Elbette bu veriyi, İstanbul bünyesinde değerlendiriyoruz.

SEKTÖR VAR, SEKTÖR VAR

Tabii tam bu noktada insanın aklına, son dönemde ekonomiyi canlandırma doğrultusunda sunulan teşvikler, destekler geliyor. Mesela kapasite raporu başvurularındaki canlanmanın, bu motivasyonla da bir alakası olmalı. Zaten ISO da açıklamasında bunu demeye getiriyor ve rakamların hükümetin verdiği desteklerin etkisini teyit ettiğini belirtiyor.

Ve aslında bu tespitlerle de örtüşen bir ek bilgi daha sunarak bitireyim: Şimdi SUE ve KKO'dan çıkan yukarıdaki sonuçlar, elbette ortalama görünümü yansıtır. Peki, vaziyet sektörler özelinde nasıldır diye sordumuzda ise, pozitif haberlerin her alt grup için geçerli olmadığını anlıyoruz. Nitekim yılın ilk aylarında hareketlenmeyi getiren artışlar, daha ziyade dayanıklı tüketim ile sermaye mallarında ve daha da spesifik olursak, elektrikli teçhizat, mobilya ve ayrıca motorlu kara taşıtları ile diğer birkaç sektörde gözleniyor. Bu ise bilhassa, ayağa kaldırılan, talebi öne çekilen veya ihracatta canlılık gösteren alanlarda üretimin kupırdandığına dair bir mesaj veriyor.

Özet geçecek olursam, bu bahar tadındaki haberler ılıman bir tablo çiziyor ve ekilen politikaların tomurcuksunduğunu gösteriyor. Bununla birlikte, tüm dallara yayılan ve kendi ayağı üzerinde duran güçlü bir iktisadi aktiviteye dair gereksinimleri de, yeni dönemde daha berrak bir ortam eşliğinde hızla inşa etmek gerekiyor.

Zaten şunun şurasında ne kaldı? Haftaya bu zamanlar, referandum sonrası Türkiye'mizin istikbalini konuşuyor olacağız.

Sanayicinin umudu arttı

Istanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), kapasite raporu ve istihdam verilerinin, kendilerine sanayinin durgunluk istasyonundan yavaş yavaş ayrıldığını gösterdiğini belirterek, "Mart ayı öncü göstergelerimiz Türkiye büyümesi için umut verici" dedi. İSO'nun açıklamasında görüşleri yer alan Bahçivan, Mart 2017'de yeni üye kayıtları ve kapasite raporu başvurularındaki artışların, üretimde

çarkların hızlandığını gösterdiğini kaydetti.

TEŞVİK TALEBİ

İSO Başkanı Bahçivan ayrıca, 2016 yılı büyüme rakamlarının da ekonominin en güçlü dinamosunun imalat sanayi olduğunu bir kez daha gösterdiğini kaydede-

rek, şöyle konuştu: "İmalat sanayimizin, bu yıl da ekonominin umudu ve ışığı olmayı sürdüreceğine inanıyorum. Sanayi sektörümüz, birtakım yapıcı teşviklerle desteklendiği zaman gerek istihdama gerek ihracata gerek-

İSO'nun PMI endeksinde göre Mart 2017'de yeni üye kayıtları ve kapasite raporu başvurularındaki artış, üretimdeki çarkların hızlandığını gösterdi. İSO Başkanı Erdal Bahçivan, "Göstergelerimiz Türkiye büyümesi için umut verici" dedi.

se büyümeye olan desteğini artırarak devam ettirecektir."

YENİ FIRMA ATAĞI

Verilen bilgiye göre, mart ayında İSO'ya yeni kayıt olan firma sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 80 arttı. Kapasite raporu başvurusu yapan şirketlerin sayısı da bu dönemde 481'den 723'e yükseldi.